

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 25. СКРЕНТОН, ПА., ВІВТОРОК, 4 БЕРЕЗНЯ, 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., TUESDAY, MARCH 4, 1941. XXXI YEAR. No. 25.

БОЛГАРІЯ ПІДПИСАЛА ДОГОВІР З ДЕРЖАВАМИ "ОСІ", НІМЕЦЬКА АРМІЯ ОКУПУВАЛА ЇЇ ТЕРИТОРІЮ

ТУРЕЧЧИНА ЗАМКНУЛА ДАРДАНЕЛІ, ВИСИЛАС
ФЛОТУ І ВІЙСЬКО ДЛЯ ОБОРОНИ ПРОЛИВУ

МІНІСТЕР ІДЕН ПРИБУВ ДО ГРЕЦІЇ, ПЕРЕГОВО-
РЮЄ З УРЯДОМ І З КОРОЛЕМ

В минулу суботу Болгарія, після довгого опору, піддалася німецькому натиску і підписала у Відні договір про приступлення до спілки з державами "осі". Ще заки цей договір був підписаний, німецька армія кількома шляхами увійшла з Румунії на болгарську територію і до понеділка окупувала всі важливі пункти, включно з столицею Болгарії, Софією.

Болгарський прем'єр Філов, вернувшись з Відня, мав коротку промову в парламенті, в якій повідомив про підписання договору. Договір був отверджений (ратифікований) в парламенті проти 18 голосів опозиції, включно з бундом прем'єром Мовчановом. Опозиція надармо домагалась відкриття дискусії над договором.

Німецька армія здовж кордону Греції

У своїй промові Філов заявив, що це перед підписанням договору Німеччина зажадала впускнення своєї армії до Болгарії та що болгарський уряд прийняв це жадання. Він доволівся запевненням Гітлера, що окупація Болгарії буде тимчасова та що завданням німецької армії буде "вдержання мира й спокою на Балкані". В такій ситуації, сказав Філов, Болгарія рішлась прийняти німецьке жадання і впустити німецьке військо.

Окупаційна німецька армія обсадила відразу Софію і друге з черги найважливіше болгарське місто, Пловдив, та розмістилась здовж грецького кордону. Німецьке військо стоїть теж недалеко турецького кордону.

Туреччина замикає Дарданелі

Туреччина відповіла на окупацію Болгарії німцями закриттям переїзду для кораблів через Дарданельський пролив.

Хоч формально цей крок турецький уряд не назвав замкненням Дарданелів, бо це вільно зробити тільки вразі війни, то на ділі мається до діла з замкненням. Для переїзду через пролив треба дозволу турецької влади і переїзд може відбутись тільки під керівництвом турецького пілота.

Частини турецької флоти вилізли з Стамбулу для охорони Дарданелів. Таксамо вилізли туди військо.

Відкинена пропозиція посередництва

З Стамбулу передають вістку, що Німеччина зверталась до турецького уряду з пропозицією посередничити між нею і Британією в цілі закінчення війни. Пропозиція була передана в Анкарі німецьким послом Паленом, ще заки туди приїхав Іден. Турецький уряд відкинув її.

Приступлення Болгарії до спілки з державами "осі" не було несподіванкою для Туреччини. Турецька преса гостро критикує її за цей крок.

БРИТІЙСЬКІ УСПІХИ В АФРИЦІ

Про війну в Африці подають найновіші повідомлення, що британська армія заняла важний укріплений гірський проміжок, що дає доступ до італійської твердині Керен в Еритреї.

В італійській колонії Сомалі британські війська заняли кілька місцевостей в долині ріки Джуба і наближаються до кордону Етіопії.

В Етіопії поширюється повстання місцевого населення під проводом Гайлі Селассі.

ЩО ЗРОБИТЬ СОВІТСКА РОСІЯ

В зв'язку з подіями на Балкані в Бухаресті сподіваються, що між Німеччиною й СССР дійде до конфлікту і Німеччина піде на схід. Тому генерал Антонеску попризначував уже адміністраторів для Басарабії.

Американський кореспондент Лілелд Стов вказує в "Пост"-і, що між Німеччиною й СССР відносини непевні. Хоча СССР децю виграв до цієї пори, але всі стратегічні позиції в руках німців. Сталін лише хитрує, щоб виграти час, бо червона армія слаба. Не виключено, що як Сталін побачить, що Англія падає, то стане на сторону Англії, хоч побічно. Стов думає, що коли СССР не скапітулює перед німцями, то буде втягнений у війну. Взагалі ж мало надій на те, що сталінський режим пережив війну.

Бувший американський посол до СССР, Буллит, на бенкеті клубу чужоземних кореспондентів осудив політику Америки, яка намагається порозумітись з СССР. Він сказав, що від колишнього російсько-го імперіалізму не залишилось нічого, бо запанував азіатський деспотизм. Надії демократії на СССР безпідставні й шкідливі.

БЮДЖЕТ СССР
Рада національностей затвердила бюджет СССР на рік 1941 в сумі 216 білйонів рублів. Прибутки розраховано на 222 білйонів. Супроти минулого року бюджет піднесено лише на один білйон рублів.

Найбільші витрати на військ-ко й ГПУ складають 37% бюджету. На червону армію 58 білйонів рублів, на флоту 12 з половиною білйонів.

СОВІТСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ВАШИНГТОНІ

З Вашингтону повідомляють, що совітський посол Уманський подав американському уряду протест з того приводу, що американська пошта протягом двох тижнів, як повідомив генерал-поштомейстер Вокер, затримала 75 тисяч поштових посилок ізза кордону, головним чином з Німеччини й СССР. Бо там була агітаційна література, що пересилалася для вжитку агентів чужих держав.

Ніяка інша держава з цього приводу протесту ще не заявляла.

Разом з тим совітський посол заявив помічникові державного секретаря, Веллсону, що все, що вивозиться з Америки до Владивостоку, не пересилається до Німеччини, а споживається в СССР. Але якщо Америка відмовляється продавати машини СССР, то совітський уряд "буде змушений" тісніше зблизитись з Німеччиною, щоб діставати потрібні машини звідтіля.

ЯПОНСЬКІ ЖАДАННЯ

Японський міністер закордонних справ, Матсуока, звернувся до "білих рас" з жаданням, щоб вони віддали азійським народам всю Океанію, яка охоплює мільйон квадратних миль південної частини Тихого Океану. Туди, мовляв, можна буде переселити 600 до 800 мільйонів азійських народів і в такий спосіб розв'язати популяційну проблему азійського соходу.

Матсуока не подав точного означення Океанії. Звичайно цим словом означають дрібні острови південної частини Тихого Океану. Однак вказівка на те, що туди можна переселити 600 до 800 мільйонів населення, змушує думати, що Матсуока розуміє під Океанією більші простори, включаючи туди й Голандську Індію, Філіппіни, Нову Зеландію та Австралію.

СССР ЗА ВНУТРІШНІЙ СПОКІЙ

Для утримання внутрішнього спокою Совнарком призначив 5 заступників народного комісара внутрішніх справ, Л. Берії, та трьох заступників комісара державної безпеки, А. Всеволода, до якого належить і ГПУ.

СОТНІ АРЕШТОВАНИХ У ДЕЛАВАР ЗА НАРУ- ШЕННЯ "СИНІХ ЗА- КОНІВ"

Говернор стейту Делавар рішив на практиці показати своїй легіслатурі, що переведення старих "синіх законів" є повною нісенітницею та що їх треба скасувати. Тому казав арештувати минулої неділі біля 500 осіб за різні порушення букви цих законів.

На основі "синіх законів" у цьому стейті громадянини в неділю не вільно нічого робити, лиш піти до церкви і, вернувшись до дому, зайнятись читанням біблії. Якщо він хотів би читати газету, то мусить купити її день наперед. Також харч мусить закупити весь наперед, бо в неділю не вільно навіть розвозити молока. Радіо він теж не може слухати з місцевих стацій, бо в стейті передача по радіо повинна бути в неділю припинена. Заборонена теж продаж газет.

Делаварська легіслатура відкинула недавно проєкт закону, який дозволяв кожній громаді означити в себе межі недільних обмежень, і залишила в силі старі закони. Тому нова кампанія гвернора має доказати, що ці закони мусять бути скасовані.

Газети пишуть, що гвернор з спеціальною приємністю потягує до відповідальності противних зміні членів легіслатури, яких поліція приловила на різних дрібних порушеннях "синіх законів".

ВАТИКАН ОСУДИВ НАУКУ ПРО РАСИЗМ

Ватикан наклав заборону на книгу німецького письменника Кольца про "Расову культуру та християнство". Папський часопис "Осерваторе Романо" ганьбить книгу за її протихристиянський зміст. Автор книги, каже часопис, цілком не зважає на християнську науку, догми церкви, священні традиції, а свою особисту думку ставить вище Христової науки. Погляди автора книжки шкідливі, бо він не визнає "природженої шляхетності людської вдачі" і пропагує расову гордість, погорджування слабими й нещасними; тобто невинними людьми. Вся теорія його є наукою грубого матеріалізму й лютого варварства.

ТРЕТІЙ ТИЖДЕНЬ СЕНАТСЬКИХ ДЕБАТ НАД ЗАКОНОМ ПРО ДОПО- МОГУ БРИТАНІЇ

Проект закону про допомогу Британії й іншим державам, що знаходяться у війні проти агресії з боку тоталітарних держав, увійшов вчора в третій тиждень дебат у Вашингтонському сенаті.

Прихильники цього закону заповідають, що він буде ухвалений при кінці біжучого тижня. Однак опозиція впевняє, що дебата заповнить ще добрі два тижні та що за той час знайдеться спосіб, як цей проєкт вбити. Опозиція, під проводом сенатора Гвілера з Монтани, старається протягнути дебат довгими промовами.

Між поправками до закону, що внесені в сенат, є пропозиція сенатора Еллендера, яка забороняє президенту вживати американську армію по-

за межами західної півкулі, крім того, що ходить про американські посілості в інших частинах світа. Цій поправці протиставляється федеральний уряд, тому що така ухвала була б заспокоєнням для Японії і Німеччини, що американська армія і флота не будуть вжиті проти них. Сенатор Еллендер схильється до того, щоб свою пропозицію взяти назад, якщо будуть пороблені деякі зміни в головнім проєкті закону.

За те до першої проби сил урядової більшості і опозиції прийде мабуть при голосуванні над другою поправкою, внесеною сенатором Воллоном, яка забороняє президенту передачу частини воєнної флоти в руки чужого уряду без згоди конгресу.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ПРИЙМАЄ ЯПОНСЬКІ ЖАДАННЯ У СПРАВІ ІНДОХІНІ

З Вітні повідомляють, що французький уряд Петена прийняв японське ультимативне жадання у справі погоди конфлікту між Францією і Сіямом за французьку Індохіну.

Згідно з жаданням Японії, Франція згодилась відступити Сіямові п'ять багатих провінцій Індохіни, що притикають до Сіаму. Відступлені провінції багаті в гуму, цинк і риж.

Японія передала урядові Петена минулого тижня ультимат у цій справі, а одночасно вислала флоту в околиці Індохіни і доставила Сіямові таку велику кількість літаків, тен-

ків, бомб та іншого військового матеріалу, що опір Індохіни був безвиглядний. Супроти того урядові Петена не лишилось нічого іншого, як скоритись японським вимогам.

Після французької поразки в війні з Гітлером Японія підюджувала Сіам до окупації Індохіни і довела недавно до військового атак Сіаму проти французької армії в Індохіні. Після того Японія виступила "посередником" у цій суперечці і примусила тепер Францію до великих територіальних уступок у користь Сіаму.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОСОЛ ПРИБУВ ДО ЛОНДОНУ

Новий американський амбасадор, Джан Вайцант, прибув у суботу літаком до Англії. Король виїздив напроति нього і зустрів його на половині дороги до Лондону.

Ця особиста зустріч чужого представника королем, непрактикована в звичайних дипломатичних зносинах, відповідає тому, що президент Розевелт виїздив зустрічати британського амбасадора Галифакса.

Вайцант сказав при першій побаченні з представниками преси в Лондоні, що американська політика Британії росте з кожним днем та що німецькі припущення, буцім то та поміч прийде за пізно, не виправдаються.

МОСКВА ВІЩУЄ ВІЙНУ МІЖ ЯПОНІЄЮ І АМЕРИКОЮ

Большевицький часопис "Красний Флот" запевняє, що Японія готується до війни з Америкою, буде потяжки нові кораблі. Пригадує заяву генерала Сато про неминучість війни Японії з Америкою. Він радив обсадити острови на Тихому океані й Гаваї раніш, ніж туди надійде американська флота; знищити Панамський канал і висадити військо в Каліфорнії.

"Красная Звезда" вказує на збільшену військову підготовку Японії в Індохіні для похо-

ЖЕРТВИ ЗАВЕРЮХИ В НЬО ЙОРКУ ТА НЬО ДЖЕРЗІ

Заверюха, яка останніми днями пролетіла над східними стейтами, хоча й зменшилась коло Нью Йорку, а все таки спричинила на Лонг Айленд 11 жертв. В Нью Джерзі згинувло 8 осіб.

Глибина снігу в Нью Йорку досягала 4 інчів, на Лонг Айленд 10 інчів, а в Нью Джерзі 14 інчів. Це найбільша заверюха, яка зазнала Нью Джерзі протягом останніх 20 літ. Згинувло кілька рибачьких човнів. По дорозі засипано чимало автомобілів.

Коло Пенелзвил застряг у снігу трамвайний віз з 30 пасажирами, яких відкопали лише через три години. В Нью Йорку коло очистки снігу працювало 12.000 робітників.

КАРА ЗА СЛУХАННЯ РАДІО В ПРОТЕКТОРАТІ

Часописи повідомляють, що в Берні на Мораві п'ять чеських поліціянтів з Простейова засуджено на 18 місяців в'язниці кожного за те, що слухали чехословацьке радіо з Лондону і Бостону. Один поліціянт засуджений на 27 місяців за те, що не лише слухав, а й другим розповідав.

ду на південь. Міркує однак, що англо-американська контрпідготовка перешкодить японському "бліцкриг"-ові і війна затягнеться на кілька літ.

РОЗМАІТІ ЗАНЯТТЯ ВІЙСЬКОВИХ ІНЖЕНІРІВ

Військові інженери виконують найрізноманітніші праці, потрібні для армії. Одним з їхніх завдань є, між іншим, закривати артилерію, тенки, літаки перед оком неприятеля (камуфляж). На середньому образку сфотографовано вправу камуфляжу гармати. Зправа: Інженери розслідують фотографію важного терену, знятого з літака. Зліва: Інженери при хемічній досліді.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрентон, Па. Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

PEREDPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
В Сполучених Державах з вим-ком Скрентон, Па. на рік \$3.00	In the United States (except Scranton, Pa.), per year \$3.00
На пів року \$1.50	Per 6 months \$1.50
В Канаді, загранично і в Скрентон, Па. на рік \$5.00	In Canada, foreign countries and in Scranton, Pa., per year \$5.00
На пів року \$2.50	Per 6 months \$2.50

Ціна поодинокого числа 3 центи	Single copy 3 cents
Телефон: 2-8897	Telephone: 2-8897

Адреса — Address
NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.
За оголошення редакція не відповідає

ЗБИРАЙТЕ ДАРУНОК У. Р. СОЮЗОВИ

Передучора відбулись перші вибори делегатів на Десяту Головну Конвенцію Українського Робітничого Союзу. Ще чотири тижні і відомий буде повний склад "послів" на наш організаційний "сойм".

Привезуть ці посли, себто делегати, думку своїх відділів, волю загалу членства, домагання і побажання своїх виборців. Тим вони виконають покладене на них статуту і членами завдання. Та добре було б, щоб вони привезли з собою дещо більше, не тільки те, що їм наказують члени, відділи і статут. На протязі конвенційного тижня вони, як конвенційний збір, будуть членами заступництва цілого Союзу, а не тільки поодиноких відділів, і тому повинні б привезти до Рочестер дещо таке, що без ніякого сумніву принесе користь усьому Союзови, всім його членам, всім відділам.

Таким причиною до добра цілої організації, відносно якого ніхто не матиме сумніву, що він корисний і потрібний для всіх, буде — стільки нових членів, скільки буде делегатів на конвенцію, або й стільки, скільки ті делегати матимуть голосів. На протязі найближчих півтора місяця кожний делегат повинен приєднати не менше членів, як він матиме голосів, а по змозі й більше, і повинен привезти з собою їх готові, виповнені аплікації на конвенцію. Там повинна бути окрема точка денного порядку, по якій, після перевірки і на внесок відповідальних урядників, ті нові члени були б прийняті до нашої організації. Це було б перше таке прийняття членів в історії нашої організації і певно остало б в пам'яті наших нових товаришів.

На конвенціях У. Р. Союзу буває звичайно більше як півтора сотні делегатів, що мають близько двісті голосів. Коли б сталося так, як вище пропонується, тоді на протязі одного тижня наш Союз дістав би біля двісті нових членів, або й більше. Делегати тим способом показали б усьому членству, що вони кандидували і дали себе вибрати не для "гопору" чи для того, щоб переїхатися до гарного міста, але з думкою принести справжню користь цілому загалови членства, так своєю порадою, як і ділом.

Тому відзначім цю нашу Десятку Конвенцію чимось таким, чого дотепер ще в нас не було, а то масовим приєднанням членів не організаторами чи відповідними урядниками, а самими делегатами. Вияснена таким способом відданість Союзови остане прикладом для майбутніх конвенцій і делегатів так довго, як довго існуватиме наша організація. І тим способом Десятка Головна Конвенція запишеться в історії Українського Робітничого Союзу особливими черenkami, іншими, більшими, ніж попередні.

СТРАЙКИ В АМЕРИЦІ

Згідно з статистичними даними, збираними постійно всілякими державними й приватними установами, в американському промислі, комунікації, торговлі і в інших заняттях працює від 43 до 47 мільйонів людей. Тепер правдоподібно половина з них занята при виробі продуктів, які так чи інакше, в цілості або частинно, потрібні для оборони краю. Можна прийняти, що таких робітників є найменше 20 мільйонів. Для дальшого вжитку запам'ятаймо ще, що десять відсотків того числа виразиться числом двох мільйонів, і що 200,000 означає один відсоток, себто по одному робітникови на кожних сто.

Ті числа варто мати на увазі, коли в деяких американських газетах читається величезні заголовки про страйк п'ятьох тисяч робітників в одному місті, десять тисяч у другому, а двадцять тисяч у третьому. Це важно пам'ятати, тому що дуже рідко можна почути про двадцять тисяч страйкуючих, а це означає, що на кожну тисячу 999 робітників працює а один вийшов на страйк.

Здавалось би, що коли якийсь газеті чи якомусь промисловому чи політичному лідерови важно показати величину чи важність страйку, то вона чи вони подадуть вістку про нього в правдивому освітленні. Як не як, але їх читачі мають право вимагати, щоб їх інформовано точно про стан також важної справи, як підготовка оборони держави.

Тимчасом такі страйкові новини появляються великими буквами на перших сторінках, без найменшої згадки про те, в якому відношенні цей страйк стоїть до усього робітничого зусилля узброїти й забезпечити Америку. Справу представляється в тих новинах так, що непатріотичне робітництво, підбурене "червоними" чи іншими агентами, загрожує в нещадний спосіб безпеці Сполучених Держав. На ділі ж звичайно буває так, щона кожного страйкуючого робітника дві чи три тисячі працюють і від

страйку Америці ніяка особлива небезпека не загрожує.

Друга несправедлива манера американської преси, це гостре підкреслювання, що це РОБІТНИКИ страйкують, а КОМПАНІЯ виробляє сталь, літаки, гартами чи що там. Публіка набирає вражіння, що вина за меншу кількість літаків, зброї чи іншого воєнного матеріалу спадає виключно на робітників. Вони ж страйкують! Ніколи в ніякій більшій газеті нема навіть натяку, що це властиво робітники роблять ту всю зброю і амуніцію, а компанії тим робітникам перешкоджають, стараючись або їх використати низькою заплатою, або відбираючи їм законом застережене право на організацію, або просто нагаюючи немилиць собі людей з праці, без огляду на те, чи вони добрі знавці свого діла, чи ні.

Коли ж приглянутись таки до тих самих газет, то за деякий час після великих заголовків, що посередню кидали обвинувачення на робітників за їх "непатріотичні" страйки, на задніх сторінках маленьким друком можна прочитати, що страйк замирено. Показується тоді, що домагання робітників були цілком законні, що компанії їх задовольнила, що вона від того не збирається банкрутувати, та що продукція йде прискореним темпом. Виходить, що робітники мали рацію і ніякої задержки не було б, коли б компанія відразу полагодила справу мирно, а не провокувала робітників на страйк. Коли втрачено дні праці, коли Америка чи Англія дістала менше або пізніше потрібне збраряддя оборони, то це властиво була вина впертої компанії, а не робітників.

Та про це вже нема великих заголовків, ніхто про це не пише едиторіалів, а за те, коли десь знову застрайкує одна сота частина відсотка усього робітництва, ті самі газети знову пишуть те саме і так само.

Мабуть ще візьме часу, поки робітництво зможе власників тих газет навчити писати ближче до правди. Але самі робітники і свідоміша частина американського загалу повинні навчитись, як це їх теперішнє писання — читати.

ДОД ПЕРЕДБАЧУВАВ АГРЕСІЮ ГІТЛЕРА

На вісім років Гітлерового правління амбасадором Сполучених Держав у Берліні через п'ять років був покійний В. Е. Дод, який може одиниць з чужоземних дипломатів ясно бачив агресивні заміри нацистичного диктатора. Він був дуже здивований, що цих замірів не добачували деякі інші посли, хоч їх це повинно було ще більше дотикати. Між ними був сер Невіл Гендерсон, амбасадор Великої Британії, який займав той пост в часі вибуху війни.

Щойно тепер опубліковано в Сполучених Державах щоденник Дода, який виявляє передбачування американського амбасадора. Ось деякі короткі витяги з щоденника. Кілька місяців після виступлення Німеччини з Ліги Націй (в жовтні 1933-го року) Дод мав розмову з фон Біловим, німецьким державним підсекретарем, і так записав у щоденнику: "Є очевидне, що Гітлер не хоче дозволити цим державам з німецькими меншинами задержати свою незалежність." Держави, про які йшла мова, були Чехословаччина та балтійські держави.

Після розмови з Суріцом, совітським амбасадором, щоденник має таку записку: "Він... натякнув мені на переговори з Гітлером, не дивлячись на нацистичну пеналіст до всього, що совітське. Я вірю, що Гітлер старатиметься заключити пакт з Совітами, такий самий як з поляками, головню на те, щоб застрашити французів."

Це було в листопаді 1934-го року. Два тижні пізніше розмова з польським амбасадором, Ліпсним, потвердила це підозріння. Ліпські сказав: "Німеччина має намір наново прилучити частину нашої держави; мапи, розвішені по цілій Німеччині, ясно це показують. Росіяне і шміці ведуть переговори в справі торговельного договору, до якого, я думаю, є долучений політичний і військовий пакт, але це є тайна, і ці переговори ведуться головню на те, щоб ізолювати Францію."

Дод повідомляє про розмову з сер Еріком Фипсом, британським амбасадором в той час. Фипс не був певний, що Британія зробить в якому небудь напрямку. Він був свідомий факту, що ціла Європа є в критичному стані. Італія може захопити цілу Етіопію і навіть Єгипет, що означало б війну на Середземному морі. Франція може заатакувати Німеччину, але Британія не дасть їй піддержки. Німеччина пригрозюється до східної агресії на велику скалю й Британія не буде робити нічого.

З прибуттям до Берліна сер Невіл Гендерсона, нового британського амбасадора, Дод записав у щоденнику: "Кажуть, що він прихильний до німецько-італійської агресії в Іспанії. Він вже виявив своє повне про-Франкове ставище, мабуть не добачуючи небезпеки для Англії. Кажуть також, що він повідомив німецький уряд, що Англія не буде мати нічого проти того, як Гітлер захопить Австрію і Чехословаччину."

В червні 1937-го року Дод писав: "Гітлер виголосив промову до молодих італійців саме в часі, коли газети хваляться

СОВІТСЬКИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ ВІЗ РОЗЛАЗИТЬСЯ

Вісімнадцята конференція все-союзної комуністичної партії в Москві ствердила господарську нездатність совітської комуністичної системи. Після низки "блискучих п'ятиліток", розгрому капіталу, куркуля і "всіх недобитків класового ворога", після радісних вигуків, що "під мудрим проводом батька й учителя робітничої класи, Сталіна, жити стало краще й веселіше", — раптом залунав роздратований голос "хазяїна". Урядовці байдки бють, робітники "на прогулях", виробництво зменшилось, бюрократія за господарством не доглядає. Хоч сядь тай плач.

Але большевики до плачу не звикли. Вони знають, що всяку вину можна скинути на інших. І секретар комуністичної партії, Маленков, вичитує чі дрібні партійні "шпани" за те, що тікає від відповідальності й скидає вину на інших, сам по місцевому скидає вину "генія" й "геніальних попіхачів" на дрібних урядовців. Головна вина їх в тім, що вони не доглядають за ледарством і крутіством своїх панів — совітських урядовців. Через те склалася ситуація, в якій господарство СССР, після "перегону Америки", опинилося в досить не блискучому стані. Микола Вознесенський, голова совітської оборонної промисловости, доводить на згаданій партійній конференції наступне:

Сучасна війна це війна головним чином моторів та запалів. Мотори вимагають великої кількості нафти, металу та високої технічної здібности людей. Капіталісти припасували своє господарство до

мировими переговорами з Англією, які фон Нойрат буде вести в Лондоні. Гітлер говорив про свою готовність до війни. Виглядає, що люде в Сполучених Державах рішили бути нестривальними, навіть як Європа опиниться під контролею одної диктатури."

Для британського читача особливо цікава записка, датована 23-го червня 1937, що відноситься до розмови з Гендерсоном, який сказав Додові, що Британія була нерозумна в своїм відношенні до Німеччини. Гендерсон сказав:

"Німеччина під правлінням Гітлера відновила Бісмаркову політику прилучування всіх європейських народів німецького походження, Австрії, Чехословаччини та інших країн... Німеччина мусить опанувати дунайсько-балканську смугу, що означає, що вона має опанувати Європу. Англія і її імперія має контролювати моря, разом з Сполученими Державами. Англія і Німеччина мусять увійти в тісні стосунки, економічні й політичні, і контролювати світ. Франція є задне число і не вартує піддержки."

На це американський амбасадор зробив завагу: "Хоч я підозрівав, що Н. Гендерсон склонний підтримувати німецькі анексії, я не думав, що він піде так далеко в своїх заявах. Цікаво, чи амбасадор Гендерсон дійсно репрезентує свій уряд. Що сталося б з Британією, як би Німеччина прилучила всі народи аж до Чорного моря?"

На перше питання можна відповісти, що Гендерсон дійсно репрезентував свій уряд (того часу), але він зовсім не репрезентував британського народу.

Щоденник Дода до певної міри вияснює, чому події в Європі пішли таким шляхом, що привели до нинішньої війни.

цих потреб. Це саме мусить зробити й СССР. Взяти під увагу всі технічні, економічні й інші особливости сучасної війни та здобути для національної економіки всі необхідні технічні новини. Підготувати до всього. Нормальному розвитку цього процесу в СССР перешкодила економічна криза в капіталістичних державах.

Отже: Вознесенський признає, що удосконалення совітського господарства залежить від удосконалення капіталістичного. Коли не було б кризи в капіталістичному, не було б й затримки в розвитку совітського.

Після такого признання Вознесенський вказує, що хоча совітський економічний рівень у 1940-ім році піднявся супроти 1939-го з 100 на 534 (тоді, як в Америці за цей час піднявся лише з 100 на 111), проте цього не вистачає. Чому? Вознесенський промовчує, але справа ясна: в Америці він в 1939-ім році, як і в попередніх роках, стояв значно вище, ніж в СССР, і тому підійматися йому супроти попереднього року не було потреби. В СССР, хоч він і підскачів за рік виперто проти попереднього, але скільки то ще йому треба скакати, щоб догнати хоч до половини американського?

Вознесенський заявляє, що національний прибуток СССР за три роки третьої п'ятилітки збільшився на 29 і пів бильйонів рублів, а весь прибуток сягає 125 бильйонів рублів на рік. Коли перекласти цю суму на американські долари навіть по офіційному курсі 20 центів за одного совітського карбованця, то весь цей прибуток вийшовся сумою 25 бильйонів доларів, або пересічно по 141 доларів на кожну особу з 170 мильйонів совітського населення. В 1940-ому році національний прибуток Сполучених Держав вивиносив 76 бильйонів доларів, себто по 508 і пів долара на кожну особу з 130 мильйонів американського населення, або на 380 відсотків більше як в СССР.

На ділі ж совітський рубель часто не має більшої покупної сили, як один американський цент, і "національний прибуток" величезного й многочисельного Совітського Союзу, в порівнянні з американським, дорівнює однірочному прибутку котрогось з середніх американських стейтів, і не більше.

Немов би захищаючись від критики Маленкова, Вознесенський підкреслює, що комунікація в останній рік значно поліпшала. "Деякі — мовляв, — військові акції в кінці 1939-го року та на початку 1940-го пройшли успішно лише тому, що комунікація була добре налагоджена." Кількість робітництва збільшилася. 1937-го року було 27 мильйонів, а теперія має контролювати моря, разом з Сполученими Державами. Англія і Німеччина мусять увійти в тісні стосунки, економічні й політичні, і контролювати світ. Франція є задне число і не вартує піддержки."

На це американський амбасадор зробив завагу: "Хоч я підозрівав, що Н. Гендерсон склонний підтримувати німецькі анексії, я не думав, що він піде так далеко в своїх заявах. Цікаво, чи амбасадор Гендерсон дійсно репрезентує свій уряд. Що сталося б з Британією, як би Німеччина прилучила всі народи аж до Чорного моря?"

На перше питання можна відповісти, що Гендерсон дійсно репрезентував свій уряд (того часу), але він зовсім не репрезентував британського народу.

Щоденник Дода до певної міри вияснює, чому події в Європі пішли таким шляхом, що привели до нинішньої війни.

комбайнів 182 тисячі. Не рівняє, однак, скільки їх припадає на певну площу і скільки таких припадає на ту саму площу в Америці.

Проте сам він і уряд СССР добре знають, що всього цього мало. Це все мізерія в порівнянні з "капіталістичними господарствами". Тому совітський уряд устами Вознесенського пропонує поліпшити совітське господарство в той спосіб, щоб "звільнити совітську національну економію від впливу капіталістичних країн і не залежати від нікого в багатьох галузях, особливо металургії та машинобудівництва: розгорнути всіми засобами комуністичне виробництво в усіх галузях державної економії та створити запаси на випадок всяких невдач та їх наслідків". З цією метою в наступному році треба виробити чавуну 18 мильйонів тон, криці — 22 мильйони тон, вугілля — 191 мильйонів тон, нафти й газоліну — 38 мильйонів тон, торфу — 39 мильйонів тон. Для цього всього треба витратити на виробництво на 17-18% більше, ніж минулого року. Десь до 162 бильйонів рублів.

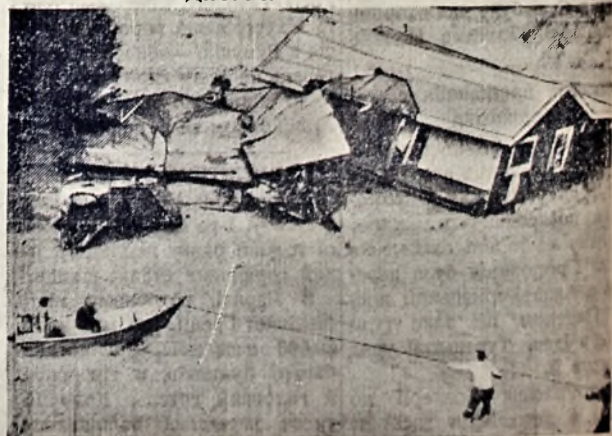
Народний комісар нафтової промисловости, І. Сєдин, заявив, що в бакінській околиці здобування нафти зросло на 21%, але взагалі в інших околицях значно зменшилось. Секретар московського партійного комітету, А. Щербаков, повідомив, що виробництво, хоча й зросло по всій країні на 12%, але окремі галузі, як машинобудівництво, електротехніка, вироб матеріалів, значно впали. В самій тільки Москві збитки від поганої господарки досягнули 157 мильйонів рублів за рік.

Все це, як перекласти на звичайну мову, означає: дрібне, кустарне виробництво збільшилось, збільшилось і військове виробництво, але великий господарський промисел занепадає. Тобто: "в загальному й цілому" совітський господарський віз "розростається", "збільшується", але окремі частини його зникають: нема коліс, шворня, загвіздків і т. п. Тому він розлазиться серед битой дороги. Через те начальство й підіймає крик на наймитів, чому не пильнують панського добра й не підганяють панів до роботи.

СКЛАД НОВОЇ ВЛАДИ ПЕТЕНА

Опубліковано новий склад влади у Віші. Прем'єром, міністром морських справ, внутрішніх справ і закордонних справ — адмірал Рарлан; міністром війни, освіти, релігійного життя і молоді — генерал Гонцінге; міністром юстиції — генерал Бартелемі; міністром хліборобства — Казіо. Державними секретарями: Жержер — авіації, Платон — колоній, Ашар — постачання, Бертело — зв'язку, Белен — праці. Генеральним делегатом до занятої Франції призначено Жака Барно. Лавал далі не одержав ніякого місця в уряді пер траторів є 523 тисячі, а ді.

НАСЛІДКОМ ПОВЕНІ В КАЛІФОРНІ

Вилив рік накоїв недавно чимало шкоди в південній Каліфорнії. На образку бачимо ритовання мешканців хати, що захоплена повіню в долині ріки Тоненга.

КРАСА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ

Український нарід визначається своїми музичними здібностями, особливо своєю співучістю, почуттям музичної краси і любов'ю до рідної пісні. Пісня, то найдорожчий духовий скарб нашого народу; в пісні український нарід виспівує все те, що його ворушило на протязі його історичного буття. Почавши від найдавнішої, поганської, передхристиянської доби, аж до наших часів, пісня була для українця його релігією, його історією, його, можна сказати, єдиною вітху; в звуках рідної пісні українцеві вилився свій найтимніший почування, свої переживання; він не тільки словами, але й звуками, малював чудову природу своєї батьківщини; в народній музиці, в піснях відбивалися характеристичні риси і вдачі українського народу — то чула та мрійна; то буйно-весела та жартовлива, то горда та пишна. Музика була для українського народу його вірою, його життям, вона будила його думки, і врешті, разом з письменством, вона причинилась до його національного відродження. Все життя українського народу розкривається перед ним у виразних піснених картинах.

Український нарід утворив величезну силу пісень незрівняної краси. Ця наша народня пісня допомогла зробити широкий розголос українському національному відродженню в часі тріумфального походу Української Республіканської Капелі під проводом нашого незрівняного мистця — диригента, професора Олександра Кошиця, що був походом слави для української пісні й для нашої нації.

Професор О. Кошиць вивів нашу пісню перед широким світ. Він управляв і управління найбільшими українськими хорами тут в Америці. За його приводом і прикладом піднеслося на вищий падець музичне мистецтво в Америці. Через те виринула добра думка, щоб виведені під його диригентуру пісні передати на рекор-

ди для загального вжитку, щоб на будуче наші нащадки могли слухати й любов'ятися своєю рідною піснею. Щоб ці пісні записати на грамофонних рекордах, треба більшого фонду. Тому проситися шановне громадянство поагітувати у своїх організаціях, товариствах, брацтвах, сестрицтвах і клубках за збірки на фонд рекордування української пісні. Всі збірки й замовлення проситися пересилати на адресу касієра Українського Конгресового Комітету, Степана Корпана, 524 Олів Стріт, Скрентон, Па.

Спішімся з замовленнями, щоб не гайнувати дорогого часу й щоб можна було чим скорше почути нашу рідну пісню на рекордах. Можемо бути певні, що наша національна музика і пісня в рекордах розкаже про нас людям інших народностей, що ми маємо право гордитися нашим національним музичним мистецтвом.

За комітет рекордування українських пісень:

Т. Касків, голова

ДОПИСИ

НАЦІОНАЛІСТИЧНІ "ЧУДА" (Ошава, Онт.)

Серед нашої еміграції діють декотрі такі речі, які треба зарахувати, коли не між "чуда", то між "чудасі". От вилазить націоналіст на сцену, лає на чім світ "безбожників радикалів-соціалістів" і інших поступовців та демократів. А на послідку каже: "Ми, націоналісти, відкидаємо ту точку християнства, що називається любов". Значить, вони відкидають цілий фундамент, на якому оснується християнство. Деякі особи з оберненими ковнірцями слухають цього і похилюють головами. А якби так хтось з поступовців зачепив цю точку, то ніхто не спинив би їхніх проклятих і напастей.

Або таке "чудо": Спровадили наші УНОВці (українські націоналісти) пошта до домініального парламенту, що був вибраний на місце Лучковича. Він не українець з походження, але приятель українців. Говорив він про демократію, підходив до справи з усіх сторін.

Показував, які вигоди має людство в демократичному устроєві, а що дає диктатура українцям в Союзі Східних Республік, та що може дати Україні і людству фашизм або нацизм. На закінчення сказав, що він свято вірить, що українці, які хотять волі своєму народові, є і мусять бути демократами. "Ось так, як ви є тут зібрані, хто за демократією — піднесіть руки" — закінчив посол промову. Піднесло руки нас 10 чи 12 людей, а решта, яких 100 чи менше, не рушилися. Аж ініціатори побачили, що не переливки, то давай рятувати ситуацію тим, що вони, мовляв, хочуть демократії, але не такої, як російська, польська або чехословацька (?), але такої, як британська. . . . Ясно, що посол і кому того було треба, бачили цей викрут. Тепер націоналісти нарікають, що радикали, соціалісти і інші є доносчиками до комісії Даеса і т. д. Самі залізли в халепу, а потім кричать, що то хтось їх прискаржує.

Один з речників згаданих віч пронохав біду носом і втік до Америки. Чи в околицях Нью Йорку нема півці, яка прилетіла з зимових сторін з такою філософією, що "самому можна тільки повіситись".

Так той бувший канадійський націоналістичний діяч висловлювався тут про соціалістів-радикалів і їх клик "орієнтації на власні сили", та так оправдав орієнтацію на Гітлера. Також "чудасія".

С. Задорожний

ЗНОВУ ПОЛЬСЬКА "СЕНЗАЦІЯ" (Клівленд, Огайо)

Після сенсації, яку тут народила стаття у "Видомосях Подзенних" про "навернення" якогось ньюйорського українського націоналіста, ті українці, яким часами попадає в руки згадана газета, могли вчитати в ній нове диво. В 49-ому числі тої газети надрукована така новинка:

"Українці провиділи на очі"

"Українці в Клівленді мали свої збори у своїм Народнім Домі при Вест 14-й вулиці. На тих зборах адвокат Теодор Свістун сказав, між іншим, що слідує:

"Ми є проти Совітів і проти нацистів. Хочемо бачити вільну незалежну Україну, яка не підлягала б Росії. Хочемо, щоб земля, яку тепер знаходяться під німцями і під мадярами становили частину незалежної України. Ми давніше думали, що німці нам допоможуть добути назад незалежність, але ми помилились і сьогодні ми є такими самими противниками Гітлера, як і банди Сталіна. Хочемо знову бачити незалежну Польщу, але не хочемо, щоб українські території належали до Польщі."

"Щойно сьогодні українці прозріли на очі. Коли б вони були бачили це в 1920-ому році, коли Пілсудський йшов на Київ і коли б разом з Петлюрою помогли б були розбити большевиків, то мали б сьогодні незалежну Україну. Польща також хоче бачити незалежну Україну і хоче, щоб Україна заклочила вічний мир з польським народом. Чим швидше українці це зрозуміють, тим краще буде і для них і для нас."

Стільки "Видомосці Цодзенне". Не знати, чому більше дивуватись: чи щирости, з якою український бесідник мав признаватись до орієнтації на Гітлера і після того мав висловлювати надію на незалежну Польщу (очевидно, коли зміст його промови переданий правдиво), чи — незнанню історії редактора польської газети. Та ж відворот армії Ридза Сміглого спід Києва прикривала армія Петлюри і якби не героїська оборона Замосця генералом Безручком, Тугачевський був би напад з півдня мир в Ризі, а українську армію посадив в табори. Віддані йому большевиками українські землі паціфікував так криваво, як колись москалі "паціфікували" поляків по їх повстаннях. Двадцять літ тому не українці, а поляки повинні були мати інший розум. А й сьогодні їм теж не завадило б змінити свій спосіб думання і — не перекинувати історії.

О.-ий

ЛОВИ В СУДАНІ

Одна частина англійської кампанії проти італійців в Африці ведеться тепер на границі великої колонії Судану, яка знаходиться під спільною управою англійського й єгипетського урядів. "Білад-ес-Судан", себто "країна чорних людей", називався в старовину Нубією. Його заселює біля 6 і пів мільйона мешканців, арабів, негрів і арабсько-негрських мішанців, яких називають "нубійцями". Через те, що частина краю є пустинею, частина покрита пралісами, а частина вкритая лісами, населення або кочує і випасає худобу, або займається хліборобством і управою бавовни та гумових дерев, або живе з полювання на диких звірів, яких безліч виховується в лісах і хащах цієї гарячої країни.

Полювання в Судані відомі не тільки з вбитої дичини, з якої дістають слонову кість, дорогі шкури, та вилхані подоби звірів для музеїв, але також з того, що з Судану привозять багато левів, леопардів, жираф, слонів, різних малп та інших диких звірів до зоологічних садів по цілому світі. Такі полювання незвичайні, як це живо у свій час описав М. М. Чак. Ось його опис.

Найвидатніша місцевість для ловлі звірів у Судані — це долина Токар. Це величезний степ, тут-то-там зарослий густими кущами. Він поволі переходить у мальовничу гористу місцевість, в якій живуть люди. На загал доброго серця. Нубійці чепурні, розумні й ласкаві — до того ж незвичайно спритні і відважні. Більшість з них живе, як спокійні кочовики або хлібороби. Вони пасуть свої отарі овець, величезних нубійських кіз, верблюдів, а на низах біля річок сіють "дурру", себто африканське просо та бавовну. Вони відзначаються великою гостинністю. Крім пастирства та лощасті хліборобства, знають всякі ремесла. Нубійці виробляють просту зброю, різні речі зі слоневої та буйволячої шкіри, різні плетіння, різні тканини, незвичайно тонкої роботи срібні й золоті прикраси.

Мешканці живуть дуже вбого. Їдять здебільша страву з "дурри", з якої роблять борошно. До цієї страви додають всякого роду підливи з мяса, яке спершу висушують на сонці, відтак розтирають на порошок. Перед їжею миють завжди руки. Вони їдять всі разом (родина, раби й гості) з однієї миски. Є в них такий звичай, що чемність вимагає, щоб гість на доказ того, що він є задоволений з гостини, як найчастіше гикав та щоб йому відбивалося; вшанований тим хазяїн йому щораз відповідає: "Ель гамдуль ілля", себто: "Нехай буде дяка Господеві!".

Так коротко представлялось би життя нубійців дома. Тепер деши про їх життя поза домом, а саме про лови.

Зовсім інша справа полювати на диких звірів, а зовсім знову щось інше ловити живих звірів і то по змозі не поранених, щоб перевезти їх до інших країв. Ловити звірів — значить вправляти спорт, бути добрим ловцем — значить бути поважаною особою, героєм. . . .

Більша частина нубійців була і є спеціалістами до ловлення звірів. Вони добре знають всі ті місця, де люблять перебувати такі чи інші звірі і знають теж з давніх давен способи ловлення. Найвизначніші ловці — це так звані "агагніри", себто ті, що їдуть на кожну звірину лиш з одним мечем. Цей спосіб полювання вимагає великої зручності, сміливості і холонокровності. На полювання виїждять ці "мечилови" на своїх маленьких, але незвичайно швидких і витривалих конях, силкуючись наздігати звірину і підрізати їй жили на задніх ногах. Правда, воно не страшно, коли полюють на таких боязлих звірів, як жирафа, антилопа, чи струс. Але ж цим самим способом полюють нубійці і на леопардів, слонів, а навіть на левів чи гіпопотамів.

Найтяжче полювати на слонів. На слонів віддаються нападаті тільки найбільш довідчені мечилови і вони ніколи не нападають поодинокі, лише гуртом, по чотири-п'ять осіб. Майже ніодин з ловців не вмирає дома, лише

ЧИ ВИННІ МИ

Чи винні ми, що летяться кров,
Що ллються сльози,
Що не цвіте свята любов
У дні загрози?

Чи винні ми, що бич війни
Руйнує згоду,
Що люблять вільні сини
Над все свободу?

Нехай наш кат кув ланцюг,
Не спить ночами, —
Сміємся ми з його потуг,
Бо правда з нами.

І прийде він, наш грізний Суд
Життя і смерті!
Наш вільний Край, наш вільний Люд
Не може вмерти! . . .

С. Черкасенко

падає на полюванні жертвою тих страшних звірів, на яких полює.

Коли мисливі наглядять слонячу отару, то вони силкуються зробити так, щоб відлучити такого слоня, який має найбільш кливаки. Але коли той слонь бачить, що йому загрожує небезпека, стає страшенно лютий. Він починає голосно ревтіти й кидається на ловців. Однак він своїми малими очима не може добре бачити й швидко роздивляється, що діється довкола нього. Тому роздратований слонь кидається найперше на тих, що їдуть на білих конях. Звичайно один чи два нубійці навмисне виїждять проти слоня білими кінями, щоб він ганявся за ними й не помічав, як до нього будуть наблизитись мисливі на темних конях. І от коли слонь бачить за одними ловцями, тоді один з іншої групи підїждить до нього приблизно на десять кроків, зіскакує з коня на землю й біжить за слонем що сили. В той момент, як слонь ступає лівою задньою ногою на землю, мечиловець, тримаючи меч обома руками, з усієї сили, наче великою бритвою, протинає нещасному велитневі "ахилеву жилу". Ранений і на-пів шкунтлявий слонь кидається назад, на того, хто його поранив, але в (Продовження на стор. 4)

В. Винниченко

ЗА СИБІРОМ СОНЦЕ СХОДИТЬ . . .

Ну, снігу вже майже ніде не було. Хіба що десь за парканами, по закутках, куди сонце ніколи не зазирає, ще лежали снір, діркуваті купи. Так то ж за парканами. А в полі за містом не було ані латочки, Михась та Гаврик це вже добре перевірили.

Не дурні ж вони, справді, й не маленькі були. Рішались на таке діло та не вивірити, чи є сніг у степу, чи немає. А в сніг за забавку ж, не дзигу ганяти йшли, а так що, може, й усього життя доведеться рішитися.

Що-дня по обіді, вернувшись із школи, вони ходили до болгарської церкви, вилазили на дзвінницю й дивилися в синю, далеку-далеку далечину за ріжницями. Правда, болгарська церква стояла внизу коло річки, та проте з дзвінниці було добре видко ріжницю, а за ними оту таємну смугу степу. Бона була ніжнорівна, рівна, безбілих плям та латок, що були раніше. Значить, сніг там зійшов так само, як і по цім боці міста. Коли світило сонце, то навіть помітно було в синині зеленявість, — то, значить, травиця. А збоку смуги густими зубчиками темнів ліс. То напевне був ліс, дикий, непролазний, величезний. З цього боку міста ніякого лісу не було. Е, на цьому степу все було таке голе, просте, знайоме: цвинтар, дорога, якісь тобі землянки, жалужки, городи, все таке за-

дріпане, свійське. А там . . . От там було те, що треба!

На дзвінницю тепер дід Михайл пускав легше, ніж звичайно. Бо був піст і треба було часто дзвонити. Та не у всі дзвони, а більше в один, та й то не у великий, а в малий. От дід Михайл сів собі в куточок на оселічку, давав шворку Михасеві чи Гаврикові та й покурював собі. А Михась чи Гаврик злегка шарпав за шворку і дзвін мідяно та лунко огризався: "дани!" Михась — шарп! — дзвін — "дани!" І то поволоки, нечисто. Не шарпати, аж поки не зтихне в дзвоні дзиччання, — так навчав дід Михайл.

— Хай гуде, аби не дзиччав. От, як уже не дзиччить, так тоді знов шарпай.

Ну, а дозволяючи, можна було й своє діло робити: туди, в степ дивитися. Було ще багато чого, на що можна було б кинуть оком із дзвінниці. Так то вже нехай собі дівтора дивиться, а Михась та Гаврик не за іграшками сюди приходили. Хіба що часом на річку пильно подивлялися, чи йшла ще крига. Ішла, та тільки вже дрібненька, остання. Ще трошки, і річка стане зовсім чиста.

Ну, та й сонце ж, як-не-як, а гріло ж таки не по зимовому. Часом так припікало, що аж пара з мокрої шапки йшла. Горобці вже джержотали з таким галасом, неначе перекупці коло дядька з возом. Вже з соломинками та пірінами в

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

Але, щоб не помилитися, Михась та Гаврик навіть спробували землю покопати. Нічого, земля була вже м'яка, допата вгрузала аж по держалю. (Та запашна, та з кислуватим, гострим духом! Ух!)

Значить, тепер треба було тільки розживлятися на гроші. Насамперед, на зброю. Одного пістолета Гаврик уже мав. Це був добрий пістолет. Не й покурював собі. А Михась чи Гаврик злегка шарпав за шворку і дзвін мідяно та лунко огризався: "дани!" Михась — шарп! — дзвін — "дани!" І то поволоки, нечисто. Не шарпати, аж поки не зтихне в дзвоні дзиччання, — так навчав дід Михайл.

— Хай гуде, аби не дзиччав. От, як уже не дзиччить, так тоді знов шарпай.

Ну, а дозволяючи, можна було й своє діло робити: туди, в степ дивитися. Було ще багато чого, на що можна було б кинуть оком із дзвінниці. Так то вже нехай собі дівтора дивиться, а Михась та Гаврик не за іграшками сюди приходили. Хіба що часом на річку пильно подивлялися, чи йшла ще крига. Ішла, та тільки вже дрібненька, остання. Ще трошки, і річка стане зовсім чиста.

Ну, та й сонце ж, як-не-як, а гріло ж таки не по зимовому. Часом так припікало, що аж пара з мокрої шапки йшла. Горобці вже джержотали з таким галасом, неначе перекупці коло дядька з возом. Вже з соломинками та пірінами в

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

Але, щоб не помилитися, Михась та Гаврик навіть спробували землю покопати. Нічого, земля була вже м'яка, допата вгрузала аж по держалю. (Та запашна, та з кислуватим, гострим духом! Ух!)

Значить, тепер треба було тільки розживлятися на гроші. Насамперед, на зброю. Одного пістолета Гаврик уже мав. Це був добрий пістолет. Не й покурював собі. А Михась чи Гаврик злегка шарпав за шворку і дзвін мідяно та лунко огризався: "дани!" Михась — шарп! — дзвін — "дани!" І то поволоки, нечисто. Не шарпати, аж поки не зтихне в дзвоні дзиччання, — так навчав дід Михайл.

— Хай гуде, аби не дзиччав. От, як уже не дзиччить, так тоді знов шарпай.

Ну, а дозволяючи, можна було й своє діло робити: туди, в степ дивитися. Було ще багато чого, на що можна було б кинуть оком із дзвінниці. Так то вже нехай собі дівтора дивиться, а Михась та Гаврик не за іграшками сюди приходили. Хіба що часом на річку пильно подивлялися, чи йшла ще крига. Ішла, та тільки вже дрібненька, остання. Ще трошки, і річка стане зовсім чиста.

Ну, та й сонце ж, як-не-як, а гріло ж таки не по зимовому. Часом так припікало, що аж пара з мокрої шапки йшла. Горобці вже джержотали з таким галасом, неначе перекупці коло дядька з возом. Вже з соломинками та пірінами в

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

Але, щоб не помилитися, Михась та Гаврик навіть спробували землю покопати. Нічого, земля була вже м'яка, допата вгрузала аж по держалю. (Та запашна, та з кислуватим, гострим духом! Ух!)

Значить, тепер треба було тільки розживлятися на гроші. Насамперед, на зброю. Одного пістолета Гаврик уже мав. Це був добрий пістолет. Не й покурював собі. А Михась чи Гаврик злегка шарпав за шворку і дзвін мідяно та лунко огризався: "дани!" Михась — шарп! — дзвін — "дани!" І то поволоки, нечисто. Не шарпати, аж поки не зтихне в дзвоні дзиччання, — так навчав дід Михайл.

— Хай гуде, аби не дзиччав. От, як уже не дзиччить, так тоді знов шарпай.

Ну, а дозволяючи, можна було й своє діло робити: туди, в степ дивитися. Було ще багато чого, на що можна було б кинуть оком із дзвінниці. Так то вже нехай собі дівтора дивиться, а Михась та Гаврик не за іграшками сюди приходили. Хіба що часом на річку пильно подивлялися, чи йшла ще крига. Ішла, та тільки вже дрібненька, остання. Ще трошки, і річка стане зовсім чиста.

Ну, та й сонце ж, як-не-як, а гріло ж таки не по зимовому. Часом так припікало, що аж пара з мокрої шапки йшла. Горобці вже джержотали з таким галасом, неначе перекупці коло дядька з возом. Вже з соломинками та пірінами в

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

Але, щоб не помилитися, Михась та Гаврик навіть спробували землю покопати. Нічого, земля була вже м'яка, допата вгрузала аж по держалю. (Та запашна, та з кислуватим, гострим духом! Ух!)

Значить, тепер треба було тільки розживлятися на гроші. Насамперед, на зброю. Одного пістолета Гаврик уже мав. Це був добрий пістолет. Не й покурював собі. А Михась чи Гаврик злегка шарпав за шворку і дзвін мідяно та лунко огризався: "дани!" Михась — шарп! — дзвін — "дани!" І то поволоки, нечисто. Не шарпати, аж поки не зтихне в дзвоні дзиччання, — так навчав дід Михайл.

— Хай гуде, аби не дзиччав. От, як уже не дзиччить, так тоді знов шарпай.

Ну, а дозволяючи, можна було й своє діло робити: туди, в степ дивитися. Було ще багато чого, на що можна було б кинуть оком із дзвінниці. Так то вже нехай собі дівтора дивиться, а Михась та Гаврик не за іграшками сюди приходили. Хіба що часом на річку пильно подивлялися, чи йшла ще крига. Ішла, та тільки вже дрібненька, остання. Ще трошки, і річка стане зовсім чиста.

Ну, та й сонце ж, як-не-як, а гріло ж таки не по зимовому. Часом так припікало, що аж пара з мокрої шапки йшла. Горобці вже джержотали з таким галасом, неначе перекупці коло дядька з возом. Вже з соломинками та пірінами в

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

Але, щоб не помилитися, Михась та Гаврик навіть спробували землю покопати. Нічого, земля була вже м'яка, допата вгрузала аж по держалю. (Та запашна, та з кислуватим, гострим духом! Ух!)

Значить, тепер треба було тільки розживлятися на гроші. Насамперед, на зброю. Одного пістолета Гаврик уже мав. Це був добрий пістолет. Не й покурював собі. А Михась чи Гаврик злегка шарпав за шворку і дзвін мідяно та лунко огризався: "дани!" Михась — шарп! — дзвін — "дани!" І то поволоки, нечисто. Не шарпати, аж поки не зтихне в дзвоні дзиччання, — так навчав дід Михайл.

— Хай гуде, аби не дзиччав. От, як уже не дзиччить, так тоді знов шарпай.

Ну, а дозволяючи, можна було й своє діло робити: туди, в степ дивитися. Було ще багато чого, на що можна було б кинуть оком із дзвінниці. Так то вже нехай собі дівтора дивиться, а Михась та Гаврик не за іграшками сюди приходили. Хіба що часом на річку пильно подивлялися, чи йшла ще крига. Ішла, та тільки вже дрібненька, остання. Ще трошки, і річка стане зовсім чиста.

Ну, та й сонце ж, як-не-як, а гріло ж таки не по зимовому. Часом так припікало, що аж пара з мокрої шапки йшла. Горобці вже джержотали з таким галасом, неначе перекупці коло дядька з возом. Вже з соломинками та пірінами в

дзьобиках літали. (Значить, хутко й гнізда дерти можна буде!)

